

ЗООПЛАНКТОН РИБОВОДНИХ ВОДОЙМ

Ковальчук Н.Є.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет, м. Ужгород

Малі водойми різного походження та використання є дуже різними за площами, глибинами, гідрологічним та гідрохімічним режимами. В більшості своїй вони цілком придатні не тільки для водозабору, іригації, рекреації, але і для вирощування риби. Окрім цього, наявність водойми свідчить про сприятливий мікроклімат та зволоження території, а також про наявність маси нових екологічних ніш для водних та коловодних організмів, що сприяє підвищенню біорізноманітності. При організації вирощування риби на природній кормовій базі водойми, необхідно обов'язково враховувати її розвиток для зариблення відповідними видами риб. Зоопланктон водойм є важливим компонентом водних екосистем, його видовий склад та кількісний розвиток свідчать про ступінь їх стійкості та про потенціал у трансформації органічної речовини, яка тим чи іншим шляхом попадає у водойми. У рибничих водоймах ступінь розвитку зоопланктону визначає його цінність у якості природного корму для мальків та дорослих особин багатьох видів риб.

Зоопланктон неспускних водойм, спускних рибоводних ставків, у тому числі ставків рибоводно-меліоративних станцій, як нагульних, так і малькових Київської, Черкаської та Рівненської областей вивчали протягом вегетаційного періоду з квітня по вересень. Дослідженнями було охоплено 26 водойм. Площа нагульних водойм становила від 3-х до 215 га. Проби зоопланктону, в залежності від типу водойми, її площі та глибини відбирали на вільному від рослинності місці або у декількох місцях методом проціджування 100 л води крізь сітку Апштейна або проціджуванням усього стовпа води крізь сітку Джеді. Проби фіксували 4% формаліном або спиртом, усього було оброблено 294 проби.

У складі зоопланктону досліджених водойм було виявлено представників *Testacea*, *Rotatoria*, *Cladocera*, *Copepoda*, *Ostracoda*, *Isopoda*, *Tardigrada*. Усього знайдено 133 види та підвиди гідробіонтів, з них: 5 – кореніжок, 72 – коловертки, 32 – кладоцер, 4 – каланід, 11 – циклопід, 4 – гарпактикоід, 2 – остракод, 1 – ізопод та 2 види тардіград. У більшості випадків зоопланктон був представлений мирними формами організмів та факультативними хижаками, серед яких часто відмічались деякі види коловертки роду *Asplanchna* та веслоногих ракоподібних ряду *Cyclopoida*. З облігатних хижаків виявлені ракоподібні *Leptodora kindtii* і *Polyphemus pediculus*. *L. kindtii* лише у одній водоймі досягав значного розвитку – тисячі екз./м³, в інших водоймах, як і *P. pediculus*, рачок відмічений у малих кількостях. Середньо сезонні біомаси зоопланктону становили 2,5-19,1 г/м³. Всі вивчені водойми мали достатній для потреб пасовищного рибництва продукційний потенціал, але склад полікультури риб не завжди відповідав рибопродукційному потенціалу такого компонента природної кормової бази риб як зоопланктон.